

יש גבול – סיכום שנת הפעילות 2007

מדד הסיכוי: מספר הסרבנים הכלואים צנח בצורה דרמטית השנה, למרות שאנשי יש גבול מדווחים באופן תדיר על חיילים, בשירות סדיר ובשירות מילואים, המכריזים על סירובם לבצע מטלות הקשורות לכיבוש. להערכתנו צה"ל נוקט במדיניות לא-רשמית המכוונת לצמצם את תופעת הסרבנות והשיח הציבורי בנושא הסרבנות, ונמנע באופן גורף מהענשת סרבנים. כל הסרבנים שהתייעצו עם אנשי יש גבול במהלך השנה הקרובה לא נענשו על סרבנותם, ולעיתים קרובות הוצע להם שירות חלופי בתחומי הקו הירוק או ששירותם נדחה או בוטל. מנסיוננו בעבר למדנו שהצבא מסוגל לשנות שוב את מדיניותו ולנקוט בגישה מחמירה יותר כלפי סרבנים.

תום עידן החסינות המשפטית: תנועת יש גבול המשיכה בשנת 2007 את הקמפיין לסיום עידן החסינות המשפטית על פשעי מלחמה שמבצעים קצינים וחיילים ישראלים, ומיקדה את מאמציה בהבאה לדין של האחראים לביצוע פשעי מלחמה.

הפעילות המשפטית שיש גבול החלה בה לפני חמש שנים, לאחר פעולת החיסול של בכיר החמאס, סלאח שחאדה, ברצועת עזה, בה הוא נהרג יחד עם עוד 14 אזרחים, תשעה הם ילדים, הגיעה לשיאה השנה, כשבג"ץ חייב למעשה את פרקליטות המדינה להקים ועדת בדיקה עצמאית לבדיקת נסיבות פעולת ההתנקשות בשחאדה. זו היתה הבקשה המקורית של יש גבול שנדחתה בעבר על ידי הפרקליט הצבאי הראשי והיועץ המשפטי לממשלה.

ההליך המשפטי עדין לא הסתיים, מאחר ופרקליטות המדינה עדין לא הציגה את שמות חברי אותה ועדת בדיקה, או את תחום סמכויותיה. יש גבול, בשיתוף עם עורכי הדין אביגדור פלדמן ומיכאל ספרד, דורשים מבג"ץ לקבוע שחברי ועדה זו לא יהיו קשורים עם הממסד הצבאי ושסמכויות הוועדה יאפשרו לה לחקור קצינים בכירים ופוליטיקאים שהיו אחראים לאותה פעולת חיסול. במקביל להליכים המשפטיים יש גבול הכינה **קמפיין ציבורי** המפרט את ההשלכות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי על פושעי מלחמה ישראלים, תוך התמקדות במקרה שחאדה. יש גבול הכינה **עצומה** של אישי ציבור, סופרים, אקדמאים ופעילי זכויות אדם הקוראת לחקירה עצמאית של פעולת החיסול, **מסיבת עיתונאים** עם שר החינוך והח"כ לשעבר יוסי שריד, המשורר נתן זך והטייס תא"ל במיל. יפתח ספקטור, מחותמי מכתב הטייסים הסרבנים, **ווידאו קליפ** לשירו של הטייס הסרבן יונתן שפירא, הממחיש את אדישותם הנפשית של הטייסים שביצעו את פעולת החיסול הזו.

בחודש דצמבר הודיע השר לביטחון פנים וראש השב"כ לשעבר, אבי דיכטר, כי הוא מבטל ביקור מתוכנן באנגליה בגלל החשש שייעצר בעקבות מעורבותו בפעולת חיסול שחאדה. יש גבול הוזכרה כמי שהחלה במהלך שהביא לביטול ביקור דיכטר.

אנשי יש גבול ממשיכים לחלק לחיילים את **מדריך הכיס** בנושא פשעי מלחמה והחוק ההומניטרי הבינלאומי. אלפי עותקים ממדריך כיס זה חולקו לחיילים בתחנות מרכזיות ותחנות הסעה, וגרסה מעודכנת של מדריך כיס זה עתידה להתפרסם בתחילת 2008.

יש גבול ממשיכה להפעיל את **הקו החם** לייעוץ לסרבנים, זו השנה ה-25 ברציפות.

טכס יום העצמאות האלטרנטיבי: השנה, כמו בכל שנה בעשור האחרון, יש גבול ארגנה את טכס יום העצמאות האלטרנטיבי. בין פעילי השלום והשינוי החברתי שזכו בכבוד בהדלקת המשואה האלטרנטיבית- **טלי פחימה**, במאי הקולנוע **ג'אד נאמן**, סרבן מלחמת לבנון השנייה **אמיר פסטר**, עורכת הדין המתמחה בזכויות אדם **גבי לסקי**, והפליט האפריקאי **ג'וני באיו**. כאלף איש נכחו בטכס השנה.

פעולות נוספות

יש גבול ממשיכה להפיץ את קובץ המאמרים, צילומים ויצירות אמנות, "**כיבוש וסירוב**", שנערך על ידי דובר יש גבול, ד"ר ישי מנחין, ופורסם בהוצאתו, ספרי נובמבר. **הספר הרביעי** בסדרת ספרי יש גבול המתעד עדויות של סרבנים מאז מלחמת לבנון הראשונה, שנערך על ידי איש יש גבול פרץ קדרון, פורסם השנה בטורקיה ובברזיל, לאחר שפורסם כבר בארץ, יפן, יוון, אנגליה, איטליה, ובגליה (מהדורה צרפתית).

יש גבול לוקחת חלק **בקואליצית הקטיף הנשי**, ואנשי יש גבול פעילים בעזרה לחקלאים פלסטיניים במהלך **מסיק הזיתים**, כמו גם בפעולות נגד **חומת וגדר ההפרדה**.